

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

повна назва навчальної дисципліни

Для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2020

галузі знань

24 Сфера обслуговування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

242 Туризм

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Туризм

назва освітньої програми / спеціалізації

академічна група

ТР-20

шифр академічної групи

статус дисципліни

Обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2020 рік

Розробник: Яковчук Олександр Володимирович,
доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу,
кандидат географічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

10.09.2020 р.

керівник
(гарант)
освітньої
програми

Яковчук Олександр Володимирович,
доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу,
кандидат географічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

10.09.2020 р.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
туристичного та готельного бізнесу

назва кафедри

протокол від 10.09.2020 р. № 01.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 11.09.2020 р. № 01.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Географія туризму» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування компетентностей щодо основних принципів, категорій, методів та інструментів просторового дослідження явищ і процесів у сфері туризму, ознайомлення студентів із основними поняттями теорії і методології географічних досліджень для потреб туризму, засвоєння географічних особливостей функціонування туристичної системи на різних просторово-ієрархічних рівнях – в країнах, регіонах, дестинаціях як за кордоном, так і в Україні, зокрема у різних спеціалізованих видах туризму.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є географічний аналіз розвитку певних видів і напрямків туризму з різних сегментів туристичного ринку в різних регіонах і дестинаціях України, а також інших країн світу.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни є першою ланкою циклу фахових дисциплін, базується на вивченні дисципліни «Основи туризмознавства і краєзнавства» і є базою для засвоєння в майбутньому таких дисциплін, як: «Організація туристичних подорожей», «Туроперейтинг», «Маркетинг в туризмі», «Екскурсійні та анімаційні послуги в туризмі»

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4. Прагнення до збереження навколишнього середовища, навички здійснення безпечної діяльності

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність планувати та управляти часом.

фахових компетентностей:

ФК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК 14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРН 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПРН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН 15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПРН 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПРН 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема-1. Наукові основи географії туризму

1.1. Базові категорії сучасної «географії туризму»: базові «географічні» поняття, структура сучасної географічної науки, суміжні географічні науки, об'єкт-предметна сфера географії туризму, завдання географії туризму

1.2. Географія туризму у системі географічних наук: фізична географія, суспільна географія, регіональна і конструктивна географія, географічна картографія.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки географії туризму: типологія міждисциплінарних зв'язків, зв'язок географії туризму із загальними науками, зв'язок географії туризму із спеціальними науками.

1.4. Джерела туристичної інформації: нормативно-правові джерела інформації, науково-дослідницькі джерела інформації, довідково-картографічні джерела інформації, статистичні джерела інформації, електронні джерела інформації.

1.5 Туристична картографія: основні картографічні поняття, систематизація картографічних творів: класифікація карт, властивості карт, функції карт, основи математичної картографії, картографічна семіотика, основи електронної картографії.

Тема 2. Географія рекреаційного туризму

Пляжний (біч-) туризм: сутність і різновиди пляжного туризму, провідні destinations пляжного туризму у Європі, провідні destinations пляжного туризму у Світі, картосхеми розвитку пляжного туризму.

Бальнео (спа-) туризм: сутність і різновиди бальнео (спа) туризму, провідні destinations бальнео (спа) туризму у Європі, провідні destinations бальнео (спа) туризму у Світі, картосхеми розвитку бальнео (спа) туризму.

Зимовий відпочинок і маунт-скі туризм: сутність і різновиди скі-туризму, провідні destinations скі-туризму у Європі, провідні destinations скі-туризму у Світі, картосхеми розвитку скі-туризму.

Розважальний туризм: сутність і різновиди розважального туризму, провідні destinations розважального туризму у Європі, провідні destinations розважального туризму у Світі, картосхеми розвитку розважального туризму.

Круїзний туризм: сутність і різновиди круїзного туризму, провідні destinations круїзного туризму у Європі, провідні destinations круїзного туризму у Світі, картосхеми розвитку круїзного туризму.

Тема 3. Географія культурного туризму

Історико-культурний туризм: сутність і різновиди історико-культурного туризму, Світова Спадщина ЮНЕСКО, провідні destinations історико-культурного туризму у Європі, провідні destinations історико-культурного туризму у Світі, картосхеми розвитку історико-культурного туризму.

Музейний (арт) туризм: сутність і різновиди музейного туризму, провідні destinations музейного туризму у Європі, провідні destinations музейного туризму у Світі, картосхеми розвитку музейного туризму.

Релігійно-паломницький туризм: сутність і різновиди паломницького туризму, провідні destinations паломницького туризму у Європі, провідні destinations паломницького туризму у Світі, картосхеми розвитку паломницького туризму.

Етнографічний туризм: сутність і різновиди етно-туризму, провідні destinations етно-туризму у Європі, провідні destinations етно-туризму у Світі, картосхеми розвитку етно-туризму туризму.

Гастрономічний туризм: сутність і різновиди гастрономічного туризму, провідні destinations кулінарного туризму, провідні destinations алкогольного туризму, картосхеми розвитку гастрономічного туризму.

Тема 4. Географія природно орієнтованого туризму

Екологічний туризм: сутність і різновиди екологічного туризму, природно-заповідні території країн світу, провідні destinations екологічного туризму у Європі, провідні destinations екологічного туризму у Світі, картосхеми розвитку екологічного туризму.

Анімал-туризм: сутність і різновиди анімал-туризму, провідні destinations анімал-туризму у Європі, провідні destinations анімал-туризму у Світі, картосхеми розвитку анімал-туризму.

Гірський туризм: сутність і різновиди гірського туризму, провідні destinations пішохідного туризму, провідні destinations альпін-туризму, картосхеми розвитку гірського туризму.

Зелений сільський (рурал-) туризм: сутність і різновиди рурал-туризму, провідні destinations рурал-туризму у Європі, провідні destinations рурал-туризму у Світі, картосхеми розвитку рурал-туризму.

Аматорський природничий туризм: сутність і різновиди аматорського туризму, провідні destinations аматорського туризму у Європі, провідні destinations аматорського туризму у Світі, картосхеми розвитку аматорського туризму.

Тема 5. Географія активного туризму

Вело-туризм: сутність і різновиди вело-туризму, провідні destinations вело-туризму у Європі, провідні destinations вело-туризму у Світі, картосхеми розвитку вело-туризму.

Водний активний туризм: сутність і різновиди водного активного туризму, провідні destinations водного річкового туризму, провідні destinations водного морського туризму, картосхеми розвитку водного активного туризму.

Підводний туризм: сутність і різновиди підводного туризму, провідні destinations підводного туризму у Європі, провідні destinations підводного туризму у Світі, картосхеми розвитку підводного туризму.

Підземний туризм: сутність і різновиди підземного туризму, провідні destinations підземного туризму у Європі, провідні destinations підземного туризму у Світі, картосхеми розвитку підземного туризму.

Повітряний екстремальний туризм: сутність і різновиди повітряного екстремального туризму, провідні destinations джамп-туризму, провідні destinations флай-туризму, картосхеми розвитку повітряного екстремального туризму.

Тема 6. Географія івентивного туризму

Культурний подієвий (фест-) туризм: сутність і різновиди фестивального туризму, провідні destinations фестивального туризму України, провідні destinations фестивального туризму у Європі, провідні destinations фестивального туризму у Світі, картосхеми розвитку фестивального туризму.

Спортивний подієвий туризм: сутність і різновиди спортивного подієвого туризму, провідні destinations спортивного подієвого туризму у Європі, провідні destinations спортивного подієвого туризму у Світі, картосхеми розвитку спортивного подієвого туризму.

Освітній туризм: сутність і різновиди освітнього туризму, провідні destinations освітнього туризму у Європі, провідні destinations освітнього туризму у Світі, картосхеми розвитку освітнього туризму.

MICE-туризм: сутність і різновиди MICE туризму, провідні destinations виставкового туризму у Світі, провідні заходи виставкової діяльності у Світі, картосхеми розвитку MICE- туризму.

Шопінг-туризм: сутність і різновиди шоп-туризму, провідні destinations шоп-туризму у Європі, провідні destinations шоп-туризму у Світі, картосхеми розвитку шоп-туризму.

Тема 7. Географія провідних туристичних destinations України

Туристичні destinations Західної України: Львів, Трускавець, Сколе, Славське, Ужгород, Мукачеве, Рахів, Синевір, Яремче, Буковель, Говерла, Чернівці, Кам'янець-Подільський, Замки Тернопілля, Замки Волині, Рівне, Луцьк, Шацькі озера, Поліські ліси ...

Туристичні destinations Північної України: Київ, Біла Церква, Чорнобиль, Переяслав-Хмельницький, Житомир, Радомишль, Коростень, Чернігів, Ніжин, Батурин, Качанівка, Новгород-Сіверський, Путивль, Глухів ...

Туристичні destinations Центральної України: Полтава, Черкаси, Миргород, Лубни, Опішня, Умань, Канів, Чигирин, Вінниця, Буша, Тульчин, ...

Туристичні destinations Східної України: Харків, Донецьк, Луганськ, Святогірськ, Дніпро, Кирилівка, Бердянськ, Запоріжжя, Мелітополь, Маріуполь ...

Туристичні destinations Південної України: Одеса, Затока, Вилкове, Білгород-Дністровський, Миколаїв, Коблеве, Очаків, Херсон, Бузький Гард, Залізний Порт, Скадовськ, Генічеськ, Асканія-Нова, Арабатська Стрілка, Ялта, Алушта, Судак, Коктебель, Феодосія, Керч, Євпаторія ...

Тема 8. Географія провідних туристичних destinations світу

Туристичні destinations країн Європи: Лондон, Париж, Амстердам, Брюссель, Берлін, Мюнхен, Стокгольм, Варшава, Краків, Прага, Відень, Будапешт, Москва, Мілан, Рим, Венеція, Флоренція, Мадрид, Барселона, Мальорка, Ніцца, Афіни, Стамбул, Анталія, Варна, Бургас, Батумі ...

Туристичні destinations країн Америки: Нью-Йорк, Чикаго, Лос-Анджелес, Торонто, Монреаль, Ванкувер, Майямі, Лас-Вегас, Мехікао, Канкун, Пунтакана, Варадеро, Багами, Аруба, Кюрасао, Ямайка ...

Туристичні destinations країн Азії: Пекін, Шанхай, Гонконг, Макао, Токіо, Сеул, Тайбей, Сінгапур, Куала-Лумпур, Балі, Пхукет, Бангкок, Паттайя, Дананг, Ханой, Маніла, Джакарта, Мумбай, Делі, Агра, Гоа, Мальдіви, Дубай, Мекка, Медіна, Тель-Авів, Єрусалим, Баку, Ташкент, Бухара, Самарканд, Алмати ...

Туристичні destinations країн Африки: Каїр, Ель-Гіза, Хургада, Шарм-ель-ейх, Туніс, Канари, Сейшели, Комори, Серенгеті, Кіліманджаро, Вікторія-Фолс, Занзібар, Найробі, Кейптаун, Йоганнесбург, Дурбан ...

Туристичні destinations країн Австралії та Океанії: Сідней, Мельбурн, Голд-Кост, Перт, Аделаїда, Окленд, Квінстаун, Крайстерч, Гавайські острови.

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Назви тем	Обсяг у годинах																								
	денна форма												заочна форма												
	повна						скорочена						повна						скорочена						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		
Тема 1. Наукові основи географії туризму	8	4				4																			
Тема 2. Географія рекреаційного туризму	14	6		2		6																			
Тема 3. Географія культурного туризму	14	6		2		6																			
Тема 4. Географія природно орієнтованого туризму	14	6		2		6																			
Тема 5. Географія активного туризму	14	6		2		6																			
Тема 6. Географія івентивного туризму	14	6		2		6																			
Тема 7. Географія провідних туристичних дестинацій України	48		10	2		36																			
Тема 8. Географія провідних туристичних дестинацій світу	48		10	2		36																			
	180/6	34	20	14		112																			

Навчальний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:

<http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4823>

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

№	Форма роботи	Теми
1	Самостійне конспектування лекційних тем	1.5, 2.5, 3.5, 4.5, 5.5, 6.5;
2	Опрацювання тестових завдань	всі теми
3	Підготовка з обраної теми доповіді та мультимедіа-презентації	7, 8;
4	Робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань	7, 8;
5	Опрацювання інтернет-ресурсів за певною тематикою	Всі теми
6	Самостійне вирішення практичних завдань, виконання робіт аналітичного спрямування; вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру	7, 8;

Навчальні матеріали для організації самостійної роботи доступні на Порталі навчальних ресурсів інституту:

<http://beta-edu.htei.kh.ua/moodle/course/view.php?id=4823>

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Навчальним планом не передбачено виконання індивідуального завдання.

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

Осінь 2020/2021 н. р.

	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	-
1.1	<i>Тема 1</i>		
	Заповнення опорного конспекту лекції за даною темою	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.2	<i>Тема 2</i>		
	Заповнення опорного конспекту лекції за даною темою	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.3	<i>Тема 3</i>		
	Заповнення опорного конспекту лекції за даною темою	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.4	<i>Тема 4</i>		
	Заповнення опорного конспекту лекції за даною темою	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.5	<i>Тема 5</i>		
	Заповнення опорного конспекту лекції за даною темою	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.6	<i>Тема 6</i>		
	Заповнення опорного конспекту лекції за даною темою	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.7	<i>Тема 7</i>		
	Виконання практичної роботи	3	
	Підготовка індивідуального завдання з виступом на семінарі	3	
	Конспектування семінарських тем	3	
	Тестування на Порталі	3	
1.8	<i>Тема 8</i>		
	Виконання практичної роботи	3	
	Підготовка індивідуального завдання з виступом на семінарі	3	
	Конспектування семінарських тем	3	
	Тестування на Порталі	3	
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	-
2.1	Комплексне тестування за усіма темами навчальної дисципліни	20	
2.2	Дати розгорнуту письмову відповідь на одне з питань 1 лекційного циклу	5	
2.3	Дати розгорнуту письмову відповідь на одне з питань 2 лекційного циклу	5	
2.4	Завдання на оцінювання практичних навичок і професійних вмінь за змістом практичних і семінарських занять 1 циклу	5	
2.5	Завдання на оцінювання практичних навичок і професійних вмінь за змістом практичних і семінарських занять 2 циклу	5	
3	Оцінка з дисципліни	100	

Оцінювання результатів навчання студентів по кожному розділу навчальної дисципліни здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела інформації

1. Географічне країнознавство : підручник / Я. Б. Олійник та ін. ; за редакцією Я. Б. Олійника ; Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2015. - 911 с.

2. Кузик С. П. Географія міжнародного туризму : навчальний посібник / Степан Кузик ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. - 268 с.

3. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навчальний посібник / Н. О. Алешугіна, О. В. Барановська, М. О. Барановський, О. О. Зеленська, І. В. Смаль, І. М. Філоненко. – Чернігів: Видавництво ЧНТУ, 2016. – 492 с.

4. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство : навчальний посібник / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська - Херсон : Олді-Плюс, 2016. - 807 с.

8.2. Додаткові джерела інформації

5. Туристичні ресурси України: навчальний посібник / О.О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук — К.: Альтерпрес, 2007. — 369с.

6. Аналіз та оцінка потенціалу туристських територій : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. М. Сердюк; Запоріж. нац. техн. ун-т, Ін-т упр. та права. - Запоріжжя : ЛПС, 2013. - 334 с.

7. Атлас: відкрий для себе дива світу [Текст] : [Відкривай факти! Проводь досліді!] / Discovery kids ; [кер. проекту М. Г. Шакура ; пер. з англ. Ю. Пономаренко ; іл. Дж. Еспіноза]. - Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2017. - 128 с.

8. Смаль І.В. Географія туризму: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Смаль Ігор. - Ніжин : Лисенко М. М. [вид.], 2011. - 574 с.

9. Boniface V. Worldwide destinations : The geography of travel and tourism. – 7th ed. / V. Boniface, R. Cooper, C. Cooper. – London: Routledge, 2016. – 740 p.